

Oudejaarsdag

Op deze dag waarop we stil staan bij de tijd, denken we ook eraan dat eens er nog geen tijd was. Toen was alleen God er. Zo als Hij er altijd al geweest was. Maar dat kunnen we niet eens zo zeggen. Want dat spreken we toch weer over tijd. Maar we moeten het hebben over de eeuwigheid, die er was voordat God schiep. En die er trouwens ook nu nog is en zal zijn: voor God zelf. Hij is niet aan tijd gebonden. Duizend jaar zijn voor Hem als één dag, en één dag als duizend jaar, schreef Petrus.

Zo gaat het op deze oudejaarsdag over de schepping door God in het begin.

Thema: *In het begin schiep God de hemel en de aarde.*

1. Over dat begin.
2. Over het scheppen van God.
3. Over de hemel en de aarde.

1. Dat begin was ook het begin van de tijd. Daarvoor was alleen God er. Onvoorstelbaar, die eeuwigheid. Waarom God de tijd ging maken, en in die tijd ook de hemel en de aarde, en alle schepselen daarbij, met als kroon op dat alles de mens. Waarom? Niet vanwege eenzaamheid, of verveling. Het mooie van wat de kerk belijdt over de Drie-eenheid van God is ook dit dat God nooit alleen of eenzaam is. De Vader en de Zoon en de Geest hebben elkaar. Maar toch heeft God ons, de mensen, samen met heel de schepping, er bij willen hebben. God had in dat eerste begin ons op het oog. Hij koos de mens om zijn mede-arbeider te zijn. Zonder ons nodig te hebben, maar toch wilde Hij ons inschakelen. De mens, al die miljarden, door de eeuwen heen. En dan is de eeuwige God bij machte om met al die mensen een persoonlijke band te hebben, ze allemaal op te roepen in Hem te geloven en Hem lief te hebben, en ze ook dat geloof te geven door zijn Geest. Daar moet u aan denken als u hoort over dat begin en over het scheppen van God. Toen koos God voor u en mij. En nu wij een nieuw jaar ingaan is deze machtige God er vast en zeker bij.

In de wetenschap wordt wel gesproken over de oerknal, de 'big bang' aan het begin, als een explosie waaruit alles voortgekomen is: de tijd, de ruimte, de materie. Ik heb daar in de kerk wel spottende opmerkingen over gehoord. Maar dat is niet verstandig. Als de wetenschap zegt dat er een begin van alles geweest moet zijn, dan mag je dat in verband zien met Gen. 1: In het begin schiep God de hemel en de aarde. De wetenschap zegt dat er een begin moet zijn, alleen uit de Bijbel weet je dat God dat begin heeft gemaakt. Alleen door te spreken. Onvoorstelbaar.

Diezelfde wetenschap zegt er vaak bij dat dit begin van de big bang 13 miljard jaar geleden moet zijn geweest. Dat is waarschijnlijk de conclusie van een berekening die uitgaat van ontwikkelingen zoals ze nu verlopen. En terugrekenend moet je dan zeggen: die big bang moet zoveel miljarden jaren geleden gebeurd zijn. Toch is dat niet zeker.

Die indruk geeft de bijbel niet. De bijbel wekt eerder de indruk dat het 6000 jaar geleden is gebeurd. Maar ook dat is niet met zekerheid te zeggen. Over het begin van de geschiedenis laat de Bijbel ons wat de tijd betreft in het ongewisse. Daar is niemand bij geweest. Wat Mozes opgeschreven heeft, op basis van mondelinge overlevering en de leiding van de Heilige Geest bij dat alles, heeft God hem zo laten weten en voor ons zo laten opschrijven dat wij het zouden kunnen begrijpen. Niet met de bedoeling om te zeggen: dat moeten zes dagen van 24 uur zijn geweest, zo'n 6000 jaar geleden.

Een dag in de bijbel begint bij de avond, en loopt door tot de volgende avond. Zo is in het begin het ook gegaan. De aarde lag eerst in de donkerte, toen sprak God dat er licht moest zijn, en kwam dat ook: dat heette dag. Toen het daarop weer donker werd, was de eerste dag voorbij.

Dat eerste licht kwam misschien nog niet van de zon, want die was nog niet in zijn vaste baan gezet. Maar in de kosmos is ook straling, licht, dat een andere afkomst heeft. Dat volgens de wetenschap bij die oerknal vandaan komt. En dat van alle kanten in het heelal komt.

Het licht heeft tijd nodig om ergens te komen. Het gaat wel ongelooflijk snel, maar het kost toch tijd. Het licht van sommige sterren doet er duizenden jaren over om bij ons te komen. Dan zeggen we: die ster staat zoveel lichtjaren bij ons vandaan. Zo is dat nu berekend. Ik weet niet hoe ik dat moet rijmen met de schepping van zon en maan en sterren op de vierde dag. Ook daarom is het onverstandig om te zeggen dat die eerste dag iets van 24 uur geweest moet zijn. Zo noemt God het om het ons te laten begrijpen, maar het gaat ons verstand ver te boven. Daar komt ook nog bij de heelal volgens de wetenschap steeds grote wordt: steeds maar uitdijt. Zou dat in dat begin heel snel zijn gegaan? Wie is er bij geweest. Alleen God weet het.

Dat vers van onze tekst is een samenvatting van het eerste hoofdstuk, t/m 2:3, maar het is ook meer. Want in vers 2 staat hoe die aarde er na die schepping in het allereerste begin uitzag: woest en ledig. Dus vers 1 zegt dat die aarde is geschapen. Maar als u vervolgens kijkt naar de samenvattende woorden aan het begin van hoofdstuk 2, over al het werk dat God scheppende tot stand heeft gebracht, begrijpt u dat die zes dagen er ook bij horen. Dus vers 1 zegt hoe het begon met de schepping en grijpt ook vooruit op wat God in die andere zes dagen deed. Dat waren ook allemaal scheppingswonderen. En dan zijn we bij punt 2.

2. God schiep. Daarvoor was er niets. Dit woord scheppen wordt alleen voor God gebruikt in de bijbel. Ook als er bij de volgende dagen soms een ander woord staat, valt het toch nog steeds onder schepping van God, waarvan in Gen.1:1 een samenvatting wordt gegeven, en tegelijk ook het eerste begin wordt genoemd. Het is goed om er op te letten in welk verband dit woord scheppen buiten Gen. 1 gebruikt wordt. Het gaat altijd over God als degene die handelt. Maar dan kan het bv ook gaan over een nieuw hart dat God aan iemand geeft als deze zich bekeert, als hij wedergeboren wordt: David vraagt erom in psalm 51. Of het kan gaan over de nieuwe aarde die God schiep als deze aarde zijn tijd heeft gehad: Jes. 65 b.v.

Daarvoor was er niets: dat is prachtig omschreven in Hebr, 11: Het zichtbare is niet ontstaan uit het waarneembare. God sprak, en op zijn Woord ontstond alles.

In Joh. 1 en Hebr 1 en 11 wordt dit indrukwekkend toegespitst: God sprak door zijn woord, en ook zijn Woord is een zelfstandig persoon. Hij is God zelf. Hier komt de leer van de drie-eenheid vandaan. Als het Woord schiep, schiep God zelf, want het Woord is God. En de aard van het scheppen, zo begrijpen we nu, is niet dat God iets met zijn handen doet, maar dat Hij bevel geeft.

Toch geeft God bevelen die uitwerken dat in de schepping dingen gebeuren die we ook nu op andere manier kunnen zien plaatsvinden. De aarde moet gewassen laten uitspruiten: dus het bevel van God was dat gewassen op de aarde groeien. En het lijkt er op dat zo de volle aarde tot stand is gekomen: doordat God het liet groeien. Er staat niet dat God kant en klare bomen heeft geschapen. Het hoeft niet de lange periode te zijn die de evolutietheorie er aan toekent, want zij gaat ook bij alle

ontwikkelingen uit van de snelheden van nu. God heeft misschien op al die scheppingsdagen wel grote omwentelingen verricht.

En wat de dieren betreft: ook van hen staat er: de aarde bracht ze voort: de dieren zijn gemaakt van het materiaal van de aarde: ze zijn stof en zullen weerkeren tot stof, net als de mens. Ze zijn gemaakt van een bouwplan dat God ze gegeven heeft en daarom lijken de schepselen zo veel op elkaar en is ten onrechte gedacht door de evolutionisten dat ze uit elkaar voortgekomen moeten zijn.

Overeenkomst in stofwisseling soms, in ademhaling, in bloedsomloop. Maar toch: ieder dier geschapen naar zijn aard

Als God aarde en zee scheidt doet Hij door zijn spreken krachten loskomen die ons nu de gedachte geven dat de continenten uit elkaar moeten zijn gedreven, en zien we bij alle bergen de plooien en stuwingen die zich op kleine schaal voordoen als wij bv een tafellaken midden in omhoog trekken en dan loslaten. Dan valt het neer met allemaal plooien. En welke kracht water en ijs in het groot heeft is vergelijkbaar met de sporen die water trekt als wij een hoop grond in de tuin ophopen en dan de slang er op zetten. Dan tekenen zich al gauw kleine watergeulen af en als je doorgaat met sproeien is na verloop van tijd de hele hoop grond afgesleten en verdwenen. Bij de grote omwentelingen in het begin kan dat gebeurd zijn. Maar steeds door Gods ingrijpen, niet door een proces dat zelfsturend is, zoals de echte evolutionisten ons willen laten geloven.

Het zou zo kunnen zijn dat na de zondeval er weer een grote omwenteling heeft plaatsgevonden. Dat daarvoor mens macht over alle dieren had en ze voor hem geen bedreiging vormden, en daarna wel. Eveneens met de planten, de doornen en de distels. Wat is er gebeurd op aarde, toen het paradijs dicht ging? God heeft het ons niet allemaal verteld. Of dit alle fossielen kan verklaren, weet ik niet. En of het leven, de atmosfeer op aarde, in de eerste eeuwen voor de zondvloed, opnieuw een grote omwenteling, veel verschilde van nu, weet ik ook niet. Het zou kunnen.

Dus scheppen hoeft niet elke keer te betekenen dat God iets uit niets maakt. Hij kan ook verder werken aan wat Hij al gemaakt heeft. Maar het gaat wel telkens om een nieuw werk van God dat alleen Hij kan doen, en waarbij Hij zijn plan realiseert.

Zo dragen alle schepselen, groot en klein, het keurmerk van de Schepper, en moeten wij er daarom zuinig op zijn, ook in het nieuwe jaar dat God ons geeft.

3. God schiep de hemel en de aarde. Dat wil zeggen: God schiep alles. De hemel, daar valt onder de wolkenhemel, het uitspannel, maar ook de sterrenhemel, en ook de hemel als woonplaats van God, waar Hij zijn troon vestigde, en waar Hij omgeven was door engelen. Voor het begin, in de eeuwigheid, waren ook die engelen er niet. En waarom sommigen onder leiding van de duivel in opstand zijn gekomen? Een raadsel. Maar als mensen zeggen: wellicht waren ze jaloers omdat ze op de zesde dag hoorden dat de mens naar Gods beeld geschapen was en mocht heersen op aarde, dan is dat een gedachte die best aantrekkelijk is.

Hemel en aarde: de aarde is maar heel klein in het onmetelijke heelal, weten we nu. Maar die aarde staat wel in Gods plannen op een bijzondere plaats. Naar deze aarde is de Zoon van God gekomen voor de redding van de mensen. En het boek Openbaring zegt dat straks de hemel naar de aarde zal komen en de troon van God hier zal zijn. Zo belangrijk is ze.

Welke vastheid zit hierin voor ons:

De tijd: God staat er boven. Het gaat Hem nooit te vlug of te langzaam. Hij beheerst het omdat Hij er niet aan onderworpen is. Dat kan ons rust geven.

Scheppen: zou Hij die alles gemaakt heeft, alleen door te spreken, in dit alles dat door zijn Woord is voortgebracht, ook niet voor ons kunnen zorgen.

Psalm 73:25: Wie buiten U heb ik in de hemel? Naast U wens ik geen ander op aarde. Omhoog kijken, alsof er andere goden in de hemel zouden zijn heeft geen zin, zegt Asaf in deze psalm tegen zijn tijdgenoten. En tegen ons: omhoog kijken, samen met de wetenschap, en je afvragen of er meer bewoonbare planeten zijn, en of er buitenaardse wezens zijn, ook dat is nutteloos. Op aarde je vertrouwen stellen op afgoden van hier is slecht. Want God wil hier voor je zorgen, aldus Asaf tegen Israel toen. Is er dan geen reden bang te zijn? Ik vrees bv robotisering. Straks nemen robots de leiding over robots, computers worden aangestuurd door computers, ze worden ze zelfsturend, met kunstmatige intelligentie. Om bang van te worden. Maar er zijn vaker machten geweest waar de mens niet op eigen kracht tegen op kon. Tegen natuurrampen niet. Tegen satan en de boze geesten niet. Toen gold: vertrouw op God alleen, en dat is nog de hoofdregel. Je zelf willen indekken tegen alle mogelijke gevaren, en alleen aan jezelf denken, aan je eigen gezondheid en zekerheid, is slecht. Vertrouw op God, Hij zal voor je zorgen. Durf te leven! Aan Gods hand. En leef zo dat je ook helpen kunt wie dat nodig heeft, en geef aan wie nodig heeft, en durf de toekomst van de wereld in Gods hand te laten.

Amen